

Specificerende *il y a*-clefts (*er is*-clefts)

Lena KARSENBERG

Abstract

In this paper, I investigate French *il y a*-clefts (*there is*-clefts) that are semantically specificational (e.g. ‘Are there vegetarians in your family?’ – *Oui, il y a ma sœur qui est végétarienne* ‘Yes, there’s my sister who’s a vegetarian’). I show on the basis of a qualitative corpus analysis in three different registers of French that this type of cleft is less uniform than previously assumed in terms of its semantics, discourse functions and information structure properties.

1. INTRODUCTIE

Een van de drijfveren achter zowel taalevolutie als taalgebruik is het feit dat sprekers niet graag moeilijk doen als het ook gemakkelijk kan. Daarom is het soms verbazend wanneer sprekers in bepaalde gevallen toch een ‘ingewikkeldere’ optie gebruiken als er ook een simpele manier bestaat om dezelfde inhoud over te brengen. De uitdaging voor taalkundigen is dan om te verklaren wat de meerwaarde van zo’n ingewikkelder optie is. Een voorbeeld van een dergelijk fenomeen is de gekloofde zin, oftewel de ‘cleft’. In het Frans zijn de meest bekende clefts de *c’est*-cleft (*het is*-cleft) (1) en de *il y a*-cleft (*er is*-cleft) (2).¹ De propositie die deze structuren uitdrukken, zou ook in een syntactisch minder complexe zin met Subject-Werkwoord woordvolgorde kunnen worden uitgedrukt, zonder het introducerende element (*c’est* ‘het is’, *il y a* ‘er is’) en zonder relatiefzin, zoals in (3).

(1) Specificerende *c’est* cleft

– *Qui travaille?*

‘Wie werkt er?’

– *C’est Pierre qui travaille.*

‘Het is Pierre die werkt. / PIERRE werkt.’

(Léard 1992: 47, mijn vertaling)

¹ Ook in het Nederlands kan een dergelijke structuur gebruikt worden:

(i) *Er was een hond die mijn sleutels heeft meegenomen.*
(Belligh 2016: 44)

- (2) Evenementiële *il y a* cleft
Y'a le téléphone qui sonne!
 er.heeft de telefoon die belt
 'De telefoon gaat!'
 (Lambrecht 1986: 115, mijn vertaling)
- (3) Subject – Werkwoord equivalent
 a. *Pierre travaille.* 'Pierre werkt'
 b. *Le téléphone sonne.* 'De telefoon gaat.'

Er wordt vaak gesteld dat de bestaansreden van clefts in de informatiestructuur gezocht moet worden: clefts zouden een informatiestructuur-articulatie uitdrukken die hun canonieke Subject-Werkwoord tegenhangers niet hebben. In het geval van *c'est* clefts zoals (1) betreft dit de 'focus-background' articulatie: het gekloofde element wordt benadrukt, terwijl de relatiefzin als achtergrond wordt beschouwd (zie bijvoorbeeld Katz 2000; Lambrecht 2001; Mertens 2008; Lahousse & Borremans 2014). Op semantisch vlak is deze cleft 'specificierend': het gekloofde element presenteert een waarde (*Pierre*) voor een gegeven variabele (*iemand werkt*), die wordt uitgedrukt door de relatiefzin. *Il y a*-clefts zoals (2), daarentegen, zouden een 'all-focus' articulatie hebben: de gehele zin, inclusief relatiefzin, presenteert nieuwe informatie en wordt benadrukt. Semantisch gezien zijn zulke *il y a*-clefts niet specificierend, maar drukken ze prototypisch een gebeurtenis uit, i.e. ze zijn semantisch 'evenementieel' (zie bijvoorbeeld Lambrecht 1986; Giry-Schneider 1988; Lambrecht 1988; Léard 1992; Lambrecht 1994; Ashby 1995, 1999; Lambrecht 2000b, 2000a, 2001, 2002; Choi-Jonin & Lagae 2005; Jullien 2007; Pitavy 2009; Secova 2010; Willems & Meulleman 2010; Karssenberg 2016a; Verwimp & Lahousse 2016).

Er bestaat echter ook een ander type *il y a* cleft, dat geen gebeurtenis uitdrukt, maar specificierend is, zoals (4). In tegenstelling tot de Engelse *there is*-cleft (*er is*-cleft), is dit subtype van *il y a*-clefts nog niet grondig onderzocht en wordt het vaak enkel geïllustreerd aan de hand van anekdotische voorbeelden (maar zie Léard 1992; Lambrecht 2001; Karssenberg 2016b; Verwimp & Lahousse 2016; Karssenberg & Lahousse 2017 voor elementen, zie ook Davidse 1999, 2000; Piotrowski 2009; Davidse 2014; Davidse & Kimps 2016 voor Engelse specificerende *there is*-clefts).

- (4) Specificerende *il y a* cleft
 [Context: er wordt gevraagd wie er naar het theater wil gaan.]
Y'a Beth qui veut y aller, euh, y'a y'a Jean-Marc, y'a moi, bon.
 'Er is Beth die er naartoe wil gaan, uh, er is er is Jean-Marc, en ik ook, ja.'
 (Lambrecht 1988: 154, mijn vertaling)

In dit artikel onderzoek ik *il y a*-clefts zoals (4) door middel van een kwalitatieve corpusanalyse. Ik toon aan dat de frequentie van deze clefts afhankelijk is van de al dan niet interactieve natuur van het gebruikte corpus (sectie 2). Daarnaast beargumenteer ik dat specificerende *il y a*-clefts tot nu toe vaak op een te simplistische wijze zijn geanalyseerd. Ten eerste laat ik zien dat het strikte onderscheid tussen evenementiële *il y a*-clefts zoals (2) en specificerende *il y a*-clefts zoals (4) niet altijd gehandhaafd kan worden in de corpusdata (sectie 3). Ten tweede toon ik dat de relatiefzin in de meeste gevallen niet simpelweg een variabele uit de voorgaande context herhaalt, maar meerdere functies kan hebben (sectie 4). Tot slot bespreek ik gevallen waarvan de precieze informatiestructuur niet eenduidig bepaald kan worden (sectie 5). De aanname dat specificerende clefts altijd een focus-background articulatie hebben blijkt daarom problematisch. Al deze punten samen leiden tot een genuanceerder beeld van de specificerende *il y a*-cleft, die veelzijdiger blijkt dan voorheen aangenomen.²

2. CORPUSEXTRACTIE EN KWANTITATIEVE RESULTATEN

Voor deze analyse zijn drie corpora gebruikt: Le Monde (1998), YCCQA en CFPP2000. Le Monde (1998) is gebaseerd op de gelijknamige Franse krant, die gekarakteriseerd is door formeel taalgebruik (zie Verlinde & Selva 2001). Het corpus 'YCCQA' (Yahoo Contrastive Corpus of Questions and Answers)³ is gebaseerd op het online forum *Yahoo-based Questions and Answers*, waar mensen vragen stellen over een groot scala aan onderwerpen zoals huisdieren, religie en computers. Het taalgebruik in dit corpus is aanzienlijk informeler dan in Le Monde. Dit wordt weerspiegeld door de vele spelfouten, die niet gecorrigeerd zijn in dit artikel. Het derde corpus, CFPP2000 (*Corpus de Français Parlé Parisien des années 2000*, ook 'Discours sur la Ville' genoemd), is gebaseerd op een collectie gesproken interviews met Parijzenaren over hun leefomgeving (zie Branca-Rosoff et al. 2012).

Een extractie van alle *il y a... qui/que/qu'* structuren in de drie corpora leidde tot meerdere duizenden tokens. Deze werden allemaal manueel geanalyseerd om de clefts van andere typen zinnen te onderscheiden (zie Karssen-berg & Lahousse te verschijnen-a voor meer details). De clefts werden vervolgens geanalyseerd op o.a. semantische waarde (specificerend of niet) en op informatiestructuur-eigenschappen. In totaal bevatten de corpora een kleine 570 duidelijke clefts, die niet evenredig over de corpora verspreid zijn (zie tabel 1). Het feit dat Le Monde beduidend minder *il y a*-clefts bevat dan de

² Een prosodische analyse ligt buiten het bereik van dit artikel. Zie Jullien (2014) voor een gedetailleerde prosodische analyse van (evenementiële) *il y a*-clefts.

³ Beheerd door Hendrik De Smet (KU Leuven)

twee andere corpora is in overeenstemming met de algemene opvatting dat deze clefts eerder een gesproken of informeel fenomeen zijn (Blanche-Benveniste 1997: 93; Katz 2000; Choi-Jonin & Lagae 2005; Dufter 2008).

Tabel 1: Frequentie *il y a* clefts in de drie corpora

	Le Monde	YCCQA	CFPP2000
Clefts	71	261	236
Grootte corpus (aantal woorden)	25.7 miljoen	6.1 miljoen	550.000
Relatieve frequentie	3 per miljoen woorden	43 per miljoen woorden	429 per miljoen woorden

Wat betreft het subtype *il y a*-cleft, blijkt dat de grote meerderheid (gemiddeld meer dan driekwart) niet specificerend maar evenementieel is (zie tabel 2). Een interessante uitkomst is dat YCCQA en CFPP2000 zowel in absoluut als in relatief opzicht een aanzienlijk groter aandeel specificerende *il y a*-clefts bevat dan Le Monde. Dit heeft waarschijnlijk te maken met het feit dat het YCCQA corpus er expliciet toe dient om vragen te stellen en te beantwoorden, en dat ook CFPP2000 een vraag-antwoord structuur heeft. Verreweg de meeste specificerende *il y a*-clefts in de drie corpora zijn namelijk een antwoord op een vraag. De natuur van het corpus heeft dus een invloed op het aantal specificerende clefts.

Tabel 2: Frequentie specificerende *il y a* clefts in de drie corpora

	Le Monde		YCCQA		CFPP2000		Totaal	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Specificerende clefts	5	7%	70	27%	59	25%	134	24%
Overige clefts	66	93%	191	73%	177	75%	434	76%
Totaal	71	100%	261	100%	236	100%	568	100%

In de volgende secties zal worden gekeken naar de semantiek (sectie 3), pragmatische functies (sectie 4) en informatiestructuur (sectie 5) van de clefts in de drie corpora.

3. SEMANTIEK: HET ONDERSCHIED ‘SPECIFICEREND’ VS. ‘EVENEMENTIEEL’

Er wordt doorgaans een onderscheid gemaakt tussen specificerende *il y a*-clefts enerzijds en evenementieële *il y a*-clefts anderzijds (zie (2) in de introductie). Meerdere *il y a*-clefts in mijn corpusdata stellen dit strikte onderscheid echter in vraag, omdat ze tegelijkertijd een waarde voor een variabele én een gebeurtenis uitdrukken. Zo kan het gekloofde element *pas mal d’Anglais* ‘best

veel Britten' in (5) worden gezien als een waarde voor de variabele 'wie komt er naar deze bar?', en drukt de hele zin tegelijkertijd een gebeurtenis uit (*veel Britten komen naar die bar*).

(5) Specificerend of evenementieel?

- A: *et alors qui est ce qui vient?*
'en wie komt er dan?'
- B: *ils viennent de plus loin y a des gens qui viennent de loin pour aller à l'Extrême bar*
'ze komen van verder weg, er zijn mensen die van ver weg komen om naar de Extrême bar te gaan'
- C: *déjà qu'le cuisinier c'est c'est des + des cuisiniers anglais y a pas mal d'Anglais du coup qui viennent y a une ambiance très + + euh y a à la fois des gens qui travaillent dans le coin avec leur ordi portable*
'de kok is ook dat zijn dat zijn Britse koks dus **er zijn best veel Britten die komen**, de sfeer is heel, uh, er zijn tegelijkertijd mensen die in een hoek werken met hun laptop'
(CFPP2000)

Ook in (6) kan het gekloofde element 'andere koppen' worden gezien als een tweede waarde voor de variabele 'politici wiens ontslag dreigt', waarvan Bob Livingston de eerste instantie is. Maar de *il y a*-cleft drukt evengoed een gebeurtenis uit: *er zullen nog andere koppen rollen*.

(6) Specificerend of evenementieel?

Après la démission, samedi 19 décembre, de Bob Livingston, président de la Chambre des représentants, le magnat du porno américain, assure qu'"il y a d'autres têtes qui vont tomber".

'Na het ontslag op zaterdag 19 december van Bob Livingston, president van de Tweede Kamer, verzekert de Amerikaanse pornomagnaat dat "**er andere koppen zullen rollen**".

(Le Monde)

Naast de gevallen in (5)-(6), waar de gekloofde constituent als waarde geïnterpreteerd kan worden, zijn er bovendien *il y a*-clefts waarin niet de nominale groep maar de gehele propositie uitgedrukt door de cleft functioneert als een waarde voor een variabele. Dit is het geval in (7). In deze context wordt impliciet een bepaalde variabele geuit: wat is het probleem van de Franse voetbelploeg? In het antwoord van spreker B worden meerdere waarden gegeven voor deze variabele: *Zizou die niet kan blijven staan, Riberi die te klein is, Anelka die er niet is, de bal die niet rond is*. De uitgedrukte waarden worden dus niet

door een nominale constituent uitgedrukt, maar door een gehele propositie (zie ook Karssenberget al. te verschijnen voor hetzelfde type cleft in het Italiaans).

(7) Specificerend of evenementieel?

- A: *Les bleus sont ils la en touristes? on dirait qu'ils doutent ... qu'ils ne sont pas soudes... qu'il y a trop de leaders... qu'est ce qu'ils attendent pour marquer un but????*

‘Spelen ‘les bleus’ [de Franse voetbalploeg] daar gewoon de toerist? Je zou zeggen dat ze twijfels hebben, dat ze geen hechte ploeg zijn... dat er te veel leiders zijn... waarop wachten ze om te scoren????’

- B: *Déconnex pas; La pelouse est trop sèche y a Zizou qu'y tient pas d'bout Riberi qu'est trop p'tit Anelka qu'est pas là..... Le ballon qu'est pas rond (air connu)*

‘Geen onzin vertellen; het gras is te droog, **er is Zizou die niet kan blijven staan, Riberi die te klein is, Anelka die er niet is..... De bal die niet rond is** (het bekende liedje)’

(YCCQA)

De voorbeelden in (5)-(7) tonen aan dat *il y a*-clefts niet altijd óf specificerend óf evenementieel zijn: sprekers kunnen beide waarden van *il y a*-clefts combineren, en waarschijnlijk geldt hetzelfde voor de interpretatie door de lezer of de luisteraar. Ook in de volgende sectie zal blijken dat specificerende *il y a*-clefts veelzijdiger zijn dan soms wordt aangenomen.

4. FUNCTIE: DE RELATIEFZIN IS MEER DAN ENKEL ‘BACKGROUND’

De meeste auteurs benaderen de cleft als een constructie met een globale functie: op semantisch vlak zijn ze specificerend en wat informatiestructuur betreft drukken ze focus-background uit. De rol van de relatiefzin wordt dan gelijkgesteld aan het uitdrukken van de ‘background’ en/of het letterlijk herhalen van de variabele. In wat volgt, toon ik dat het de moeite waard is om in te zoomen op de functie van de relatiefzin, die vaak meer is dan een simpele herhaling.

In veel voorbeelden van specificerende *il y a*-clefts in voorgaande studies is de relatiefzin volledig gegeven in de voorgaande context (zie (1) en (4)). Dit is ook het geval in (8), waarin de relatiefzin de variabele ‘voor minder dan 10.000 euro’ letterlijk herhaalt uit de voorgaande vraag.

(8) Specificerende *il y a* cleft

- A: *Je recherche des modèles de voiture à acheter neuve moins de 10 000 euros, ou aller!?*

‘Ik ben op zoek naar automodellen om nieuw te kopen die minder dan 10.000 euro kosten, waar vind ik die?’

- B: *bonjours. il y a la citroen c1 qui est a moins de 10 000 euros.*

‘Hallo. **Er is de citroen c1 die minder dan 10.000 euro kost.**’

(YCCQA)

Meerdere auteurs hebben reeds opgemerkt dat de relatiefzin in zulk soort contexten kan worden weggelaten (Blanche-Benveniste 1990: 61; Léard 1992: 45; Charolles 2002: 156).⁴ Voor zover ik weet, is echter nog niet de vraag gesteld *waarom* de spreker in zulke gevallen een schijnbaar overbodige relatiefzin gebruikt. Dit lijkt immers in strijd met het principe van efficiëntie (en het Griecese *maxime* van kwantiteit). Mijns inziens is de relatiefzin in clefts zoals (8) niet overbodig, maar vervult deze een functie die ook aan appositieve relatiefzinnen is toegeschreven (Loock 2007), namelijk het benadrukken van de relevantie van de taaluiting met betrekking tot de voorgaande context (zie ook Fox & Thompson 1990 over de ‘grounding’ functie van relatiefzinnen). Door letterlijk de door spreker A geïntroduceerde variabele te herhalen (*auto’s van minder dan 10.000 euro*), geeft spreker B als het ware aan “mijn reactie is relevant voor je vraag”. Met andere woorden, de relatiefzin is geen nutteloos aanhangsel, maar vervult een pragmatische functie.

Voorbeelden zoals (8) komen echter niet vaak voor. In tegenstelling tot de meeste voorbeelden in de literatuur zijn de relatiefzinnen in de specificerende *il y a*-clefts in mijn corpora geen letterlijke herhaling van de voorafgaande context: vaak bevat de relatiefzin een stukje nieuwe informatie. Zo wordt de relatiefzin in specificerende *il y a*-clefts in het YCCQA corpus regelmatig gebruikt om een waardeoordeel uit te drukken over het gekloofde element (*homeopathie* in (9), *VLC* in (10)) door middel van bijvoorbeeld een evaluatief bijvoeglijk naamwoord zoals *super bien* ‘super goed’ (9) of *très bien* ‘heel goed’ (10).

- (9) De relatiefzin bevat een evaluatief element

- A: *Je vais bientôt passer un examen, et j’ai le trac. pouvais vous me donner des conseils?*

‘Binnenkort heb ik een examen en ik ben echt gestresseerd. Kunnen jullie me advies geven?’

- B: *détends-toi, fais aussi du sport, ça permet de bien éliminer le stress. **Il y a aussi l’homéopathie qui fonctionne vraiment super bien!***

⁴ Het feit dat de relatiefzin in clefts zoals (5) kan worden weggelaten toont ook aan dat het cleftformaat niet noodzakelijk is voor het creëren van een specificerende propositie: ook existentiële zinnen zonder relatiefzin zijn hiertoe in staat (zie ook Rando & Napoli 1978; Bentley 2013; Coy 2016).

‘Ontspan je, ga ook sporten, dat helpt je de stress weg te nemen. **Homeopathie werkt ook super goed!**

(YCCQA)

(10) De relatiefzin bevat een evaluatief element

- A: *Avec quels logiciels libres et gratuits puis-je lire des fichiers vidéos encodés en MP4?*

‘Met welke gratis software kan ik videobestanden in MP4 formaat openen?’

- B: *La meilleure sources de logiciel libre est <http://www.framasoft.net>. En ce qui concerne la lecture de mp4 il y a **VLC qui les ouvrent très bien!***

‘De beste bron voor gratis software is <http://www.framasoft.net>. Wat betreft het lezen van MP4 bestanden, **is er VLC die ze heel goed opent!**

(YCCQA)

In andere gevallen bevat de relatiefzin geen evaluatief element, maar herhaalt ze de variabele met een enigszins andere verwoording. Zo wordt in (11) de vraag gesteld ‘Houden jullie van katten en zo ja, waarom?’. In de cleft wordt gesteld dat ‘ook hun schijnbare zelfstandigheid me verleidt’. Het feit dat iets de spreker verleidt is op dat moment nog niet letterlijk genoemd in de context, maar het kan worden herleid uit de voorgaande context (*natuurlijk houd ik van katten*).

(11) Relatiefzin herleidbaar uit context

- A: *Aimez-vous les chats?? Si oui, pourquoi?*

‘Houden jullie van katten?? Zo ja, waarom?’

- B: *Certainement que j’aime les chats. J’en ai 2 et je suis très attachée à mes deux Minets. Ils sont inséparables et très gentils. Ils sont délicats et gracieux en tout ce qu’ils font. Les chats sont toujours beaux. **Et il y a aussi leur apparente indépendance qui me séduit.** Bref, je me sens très proche de mes chats.*

‘Natuurlijk houd ik van katten. Ik heb er twee en ik ben heel gehecht aan mijn twee poesjes. Ze zijn onafscheidelijk en heel lief. Ze zijn delicaat en gracieus in alles wat ze doen. Katten zijn altijd mooi. **En er is ook hun schijnbare onafhankelijkheid die me verleidt.** Kortom, ik ben heel gehecht aan mijn katten.’

(YCCQA)

Ook in (12) is de relatiefzin geen letterlijke herhaling, maar kan *qui va fermer* ‘die gaat sluiten’ herleid worden uit *faillissements* ‘faillissementen’.

(12) Relatiefzin herleidbaar uit context

- A: *y a pas d’faillite de choses comme ça?*

‘zijn er geen faillissementen, zulk soort dingen?’

- B: *non y a pas d' faillite ni rien... ah si y a la Fnac Bastille qui va fermer*
 ‘nee er zijn geen faillissement niks... oh toch wel, **er is de Fnac Bastille die gaat sluiten.**’
 (CFPP2000)

Wat de bovenstaande voorbeelden tonen, is dat de relatiefzin in specificerende *il y a*-clefts vaak niet simpelweg een variabele herhaalt, maar de spreker de mogelijkheid biedt om zich uit te drukken over het gekloofde element. Zoals we zullen zien in de volgende sectie, heeft dit echter ook consequenties voor de informatiestructuur-analyse van deze *il y a*-clefts.

5. INFORMATIESTRUCTUUR: ALTIJD FOCUS-BACKGROUND?⁵

Zoals we zojuist hebben gezien, herhalen de relatiefzinnen in veel voorbeelden in de literatuur over specificerende clefts woord voor woord een variabele uit de voorgaande context, en kunnen ze in zulke gevallen ook weggelaten worden. Het feit dat deze relatiefzinnen achtergrondinformatie weergeven, is daarom redelijk duidelijk: de spreker legt enkel de nadruk op het gekloofde element, dat tevens de enige nieuwe informatie van de zin uitdrukt. Wanneer een specificerende *il y a* cleft echter een stukje nieuwe informatie zoals een waardeoordeel uitdrukt (zie bijvoorbeeld (9)-(10)), is het minder evident om de relatiefzin eenduidig als ‘achtergrondinformatie’ te analyseren:⁶ hoewel de variabele reeds gegeven is in de voorgaande context, kan het evaluatieve element (*super bien* ‘super goed, *très bien* ‘heel goed’) ook worden geanalyseerd als een tweede focus, in plaats van pure achtergrondinformatie, zoals gevisualiseerd in (13).⁷

- (13) *Il y a aussi [l'homéopathie]_{FOCUS-1} qui fonctionne [vraiment super bien]_{FOCUS-2}*
 [Homeopathie]_{FOCUS-1} werkt ook [super goed]_{FOCUS-2}

Zoals ook aangekaart in Karssenberg (2016b), is het methodologisch wellicht onmogelijk om in zulk soort gevallen te beoordelen of de spreker de relatiefzin

⁵ Andersom kunnen we ons ook afvragen of alle *il y a*-clefts met een focus-background articulatie altijd semantisch specificerend zijn. Zo zou de evenementiële *il y a* cleft in (i) als focus-background kunnen worden geanalyseerd: hoewel de relatiefzin nieuwe informatie uitdrukt (het feit dat er iets zal verschijnen, is niet aangekondigd in de voorgaande context), is deze informatie semantisch gezien ‘licht’. Dit deel van de zin wordt waarschijnlijk niet benadrukt, en zou in die zin als ‘achtergrond’ in plaats van ‘focus’ kunnen worden gezien.

(i) *Lorsque je veux transmettre un courrier ou répondre à un mail, il y a un message d'erreur qui apparaît.*
 ‘Wanneer ik een mail wil versturen of beantwoorden, is er een foutmelding die verschijnt.’ (YCCQA)

⁶ Ook gevallen zoals (7) laten zien dat specificerende *il y a*-clefts niet per se een focus-background articulatie uitdrukken: de relatiefzinnen in deze opsomming kunnen niet als achtergrond geïnterpreteerd worden.

⁷ Het feit dat clefts een tweede focus in de relatiefzin kunnen bevatten is reeds aangetoond door o.a. Ball & Prince (1977); Huber (2002); Dufter (2009); Hedberg (2013).

wenst te benadrukken (focus) of het enkel als achtergrondinformatie presenteert (background) (zie ook Matić & Wedgwood 2012 over meer methodologische en conceptuele problemen rondom het concept 'focus'). In gesproken taal zouden de twee verschillende interpretaties vermoedelijk van elkaar verschillen door hun prosodie: indien de relatiefzin een tweede focus uitdrukt, zou hierop een rijzende intonatie kunnen vallen. Het is echter belangrijk te beseffen dat dit niet betekent dat de geschreven clefts uit het YCCQA corpus daadwerkelijk *ambigu* zijn voor de naïeve lezer: de twee versies (focus-background en dubbele focus) drukken dezelfde propositie uit en zijn volledig compatibel met de context waarin de cleft verschijnt. Met andere woorden, de informatiestructuuranalyse van gevallen zoals (9)-(10) is enkel problematisch voor de taalkundige die alle data in discrete categorieën wil onderbrengen. Voor de naïeve lezer is het daarentegen goed mogelijk dat de zin ondergespecificeerd blijft en/of dat niet alle lezers precies dezelfde informatiestructureigenschappen toewijzen aan dezelfde uiting wanneer zij deze verwerken. Het eerste scenario (onderspecificatie) is compatibel met de hypothese dat toehoorders niet altijd *alle* syntactische, semantische en pragmatische eigenschappen van een uiting parseren (zie bijvoorbeeld 'Good enough parsing': Swets et al. 2008 en 'Construal theory': Frazier & Clifton 1996). De tweede hypothese, volgens welke niet alle lezers/toehoorders per se dezelfde informatiestructuur-analyse genereren wanneer zij een uiting verwerken, reflecteert het toenemende besef dat individuele factoren een grote invloed kunnen hebben tijdens taalverwerking. Traxler (2014) geeft hierbij de voorbeelden van verschillen in aandachtsspanne, interesse, vermoeidheid of alertheid, hoeveelheid geluidsoverlast in de omgeving, etc. Hoewel het goed mogelijk is dat deze hypothesen over onderspecificatie en individuele 'analysevrijheid' van taalverwerking van toepassing zijn op het domein van de informatiestructuur, is het belangrijk om te beseffen dat ze methodologisch moeilijk te falsifiëren zijn. Corpusanalyses van informatiestructuur zijn dus niet alleen waardevol omdat ze meer blootleggen dan verzonnen voorbeelden, maar dwingen ons er ook toe om methodologische beperkingen te herkennen en te erkennen.

6. CONCLUSIE

Het doel van dit artikel was om specificerende *il y a*-clefts nader te onderzoeken door middel van een kwalitatieve corpusanalyse.

Het totale aantal *il y a*-clefts in de drie corpora is zoals verwacht het hoogst in het gesproken corpus, gevolgd door het informeel geschreven corpus, en is het laagst in het formeel geschreven corpus. Wat betreft het verschil tussen specificerende en evenementiële *il y a*-clefts, blijken specificerende *il y a*-clefts relatief veel frequenter in het YCCQA corpus (informeel geschreven) en

in het CFPP2000 corpus (gesproken interviews) dan in het Le Monde corpus (formeel geschreven). Dit verschil is waarschijnlijk o.a. toe te schrijven aan de 'vraag + antwoord' structuur van de YCCQA en CFPP2000 corpora: *il y a*-clefts komen bij uitstek voor in antwoord op een vraag.

Ook heb ik aangetoond dat specificerende *il y a*-clefts zich niet altijd gedragen zoals wordt aangenomen. Ten eerste heb ik wat de semantisch specificerende waarde betreft laten zien dat de *il y a*-clefts in mijn corpora niet altijd netjes in de bestaande categorieën vallen. In sommige clefts is de gekloofde nominale constituent een waarde voor een variabele (= specificerend), maar drukt de hele cleft tegelijkertijd een gebeurtenis uit (= evenementieel). In andere gevallen kan niet het gekloofde element maar de hele *propositie* die de cleft uitdrukt worden gezien als een waarde voor een variabele. Mijns inziens is het niet wenselijk om deze twee typen *il y a*-clefts óf in de specificerende categorie óf in de evenementieële categorie te plaatsen: het is correcter om deze twee categorieën als hoofd*functies* van *il y a*-clefts te zien, die in bepaalde gevallen door de spreker gecombineerd worden.

Ten tweede heb ik voorgesteld dat de relatiefzin de spreker de gelegenheid kan geven om de relevantie van de taaluiting t.o.v. de voorgaande context te benadrukken. Bovendien is de relatiefzin in de meeste gevallen niet simpelweg een letterlijke herhaling van de voorgaande context, maar kan ze nieuwe informatie (zoals een waardeoordeel) uitdrukken met betrekking tot het gekloofde element.

Daarnaast heb ik de aanname dat specificerende *il y a*-clefts een focus-background articulatie hebben in twijfel getrokken: in bepaalde gevallen is het onduidelijk of de relatiefzin als achtergrondinformatie geanalyseerd dient te worden of dat er een tweede focus op de relatiefzin valt. Hoewel zulke gevallen voor de taalkundige problematisch zijn, heb ik benadrukt dat het onderscheid tussen de verschillende articulaties in deze contexten voor de *naïeve lezer* waarschijnlijk niet pertinent is. Derhalve heb ik voorgesteld dat de precieze articulatie van clefts ondergespecificeerd kan blijven en dat één bepaalde uiting wellicht niet altijd op dezelfde manier verwerkt wordt door alle lezers/toehoorders.

Al met al biedt deze kwalitatieve corpusanalyse inzicht in een fenomeen dat tot nog toe vaak enkel was gebaseerd op enkele gedecontextualiseerde voorbeelden. Specificerende *il y a*-clefts blijken veelzijdiger en minder goed af te bakenen dan voorheen aangenomen. Dit reflecteert de capaciteiten van taalgebruikers om 'eruit te halen wat erin zit': ze maken gebruik van het potentieel dat *il y a*-clefts te bieden hebben, zonder zich zorgen te maken over het overschrijden van de grenzen die door taalkundigen worden voorgesteld.

BIBLIOGRAFIE

- Ashby, William J. 1995. French presentational structures. In Jon Amastae, Grant Goodall, Mario Montalbetti & Marianne Phinney (eds.), *Contemporary Research in Romance Linguistics*, 91-104. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Ashby, William J. 1999. Au sujet de quoi? La fonction du sujet grammatical, du complément d'objet direct, et de la construction présentative en français parlé. *The French Review* 72(3). 481-492.
- Ball, Catherine N. & Ellen F. Prince. 1977. A note on stress and presupposition. *Linguistic Inquiry* 8(3). 585-585.
- Belligh, Thomas. 2016. The influence of activation status on the Dutch presentational alternation. Presentatie gegeven op de International workshop on non-prototypical clefts, KU leuven, 15/12/2016.
- Bentley, Delia. 2013. Subject canonicity and definiteness effects in Romance *there*-sentences. *Language* 89(4). 675-712.
- Blanche-Benveniste, Claire. 1990. *La français parlé: Etudes grammaticales*. Paris: CNRS éditions.
- Blanche-Benveniste, Claire. 1997. *Approches de la langue parlée en français*. Paris: Ophrys.
- Branca-Rosoff, Sonia, M. Serge Fleury, Florence Lefeuvre & Mat Pires. 2012. Discours sur la ville. Présentation du Corpus de Français Parlé Parisien des années 2000 (CFPP2000). <http://cfpp2000.univ-paris3.fr>.
- Charolles, Michel. 2002. *La référence et les expressions référentielles en français*. Paris: Ophrys.
- Choi-Jonin, Injoo & Véronique Lagae. 2005. Il y a des gens ils ont mauvais caractère. A propos du rôle de *il y a*. In Adolfo Murguía (ed.), *Sens et références. Mélanges Georges Kleiber*, 39-66. Tübingen: Gunter Narr Verlag.
- Coy, Charlotte. 2016. The evolution of Definiteness Effects with French *il y a* from 1300 to today. In Susann Fischer, Tanja Kupisch & Esther Rinke (eds.), *Definiteness Effects: Bilingual, Typological and Diachronic Variation*, 278-300. Cambridge: Cambridge Publishing Scholars.
- Davidse, Kristin. 1999. The semantics of cardinal versus enumerative existential constructions. *Cognitive Linguistics* 10(3). 203-250.
- Davidse, Kristin. 2000. A constructional approach to clefts. *Linguistics* 38(6). 1101-1131.
- Davidse, Kristin. 2014. On specificational *there*-clefts. *Leuven working papers in Linguistics*. 1-34.
- Davidse, Kristin & Ditte Kimps. 2016. Specificational *there*-clefts: functional structure and information structure. *English Text Construction* 9(1). 115-142.
- Dufter, Andreas. 2008. On explaining the rise of *c'est*-clefts in French. In Ulrich Detges & Richard Waltereit (eds.), *The paradox of grammatical change: perspectives from Romance*, 31-56. Amsterdam: John Benjamins.

- Dufter, Andreas. 2009. Clefting and Discourse organization – comparing Germanic and Romance. In Andreas Dufter & Daniel Jacob (eds.), *Focus and Background in Romance languages*, 83-121. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Fox, Barbara A. & Sandra A. Thompson. 1990. A Discourse Explanation of the Grammar of Relative Clauses in English Conversation. *Language* 66(2). 297-316.
- Frazier, Lyn & Charles Clifton. 1996. *Construal*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Giry-Schneider, Jacqueline. 1988. L'interprétation événementielle des phrases en *il y a*. *Linguisticae Investigationes* 12(1). 85-100.
- Hedberg, Nancy Ann. 2013. Multiple focus and cleft sentences. In Katharina Hartmann & Tonjes Veenstra (eds.), *Cleft Structures*, 227-250. Amsterdam: John Benjamins.
- Huber, Stefan. 2002. *Es-clefts und det-clefts. Zur Syntax, Semantik und Informationsstruktur von Spaltsätzen im Deutschen und Schwedischen*. Stockholm: Almqvist & Wiksell.
- Jullien, Stéphane. 2007. Prosodic, syntactic and semantico-pragmatic parameters as clues for projection: the case of “il y a”. *Nouveaux cahiers de linguistique française* 28. 279-297.
- Jullien, Stéphane. 2014. *Syntaxe et dialogue. Les configurations syntaxiques impliquant “il y a”*. Neuchâtel: Université de Neuchâtel, Université Paris III – Sorbonne Nouvelle PhD thesis.
- Karssenberg, Lena. 2016a. French *il y a* clefts, existential sentences and the Focus-Marking Hypothesis. *Journal of French Language Studies*. 1-26.
- Karssenberg, Lena. 2016b. *Il n'y a que Superman qui porte le slip par-dessus le pantalon: les clivées en il n'y a que x qui*. *SHS Web of Conferences* 27. 02009.
- Karssenberg, Lena & Karen Lahousse. te verschijnen-a. The information structure of French *il y a* clefts & *c'est* clefts: a corpus-based analysis. *Linguistics*.
- Karssenberg, Lena & Karen Lahousse. 2017. Les SN définis et indéfinis dans les clivées en *il y a*. In Caroline Lachet, Luis Meneses-Lerin & Audrey Roig (eds.), *Contraintes linguistiques. À propos de la complémentation nominale*, 197-210. Brussels: PIE Peter Lang.
- Karssenberg, Lena, Stefania Marzo, Karen Lahousse & Daniela Guglielmo. te verschijnen. There's more to Italian *c'è* clefts than marking all-focus. *Italian Journal of Linguistics* 29(2).
- Katz, Stacy. 2000. Categories of *c'est*-cleft constructions. *Canadian Journal of Linguistics/Revue canadienne de linguistique* 45(2). 253-273.
- Lahousse, Karen & Marijke Borremans. 2014. The distribution of functional-pragmatic types of clefts in adverbial clauses. *Linguistics* 52(3). 793-836.
- Lambrecht, Knud. 1986. Pragmatically motivated syntax. Presentational cleft constructions in spoken French. *22nd Conference of the Chicago Linguistic Society. Papers from the parasession on Pragmatics and Grammatical Theory* (115-126).
- Lambrecht, Knud. 1988. Presentational cleft constructions in spoken French. In John Haiman & Sandra A. Thompson (eds.), *Clause combining in grammar and discourse*, 135-179. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.

- Lambrecht, Knud. 1994. *Information structure and sentence form: Topic, focus and the mental representations of discourse referents*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Lambrecht, Knud. 2000a. Prédication seconde et structure informationnelle: la relative de perception comme construction présentative. *Langue française* 127(1). 49-66.
- Lambrecht, Knud. 2000b. When subjects behave like objects: a markedness analysis of sentence-focus constructions across languages. *Studies in Language* 24(3). 611-682.
- Lambrecht, Knud. 2001. A framework for the analysis of cleft constructions. *Linguistics* 39(3). 463-516.
- Lambrecht, Knud. 2002. Topic, focus and secondary predication. The French presentational relative construction. In Claire Beyssade, Reineke Bok-Bennema, Frank Drijkoningen & Paola Monachesi (eds.), *Romance languages and linguistic theory 2000*, 171-212. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Léard, Jean-Marcel. 1992. *Les gallicismes. Étude syntaxique et sémantique*. Paris-Louvain: Duculot.
- Loock, Rudy. 2007. Appositive relative clauses and their functions in discourse. *Journal of Pragmatics* 39(2). 336-362.
- Matić, Dejan & Daniel Wedgwood. 2012. The meanings of focus: The significance of an interpretation-based category in cross-linguistic analysis. *Journal of Linguistics* 49(01). 127-163.
- Mertens, Piet. 2008. Syntaxe, prosodie et structure informationnelle: une approche prédictive pour l'analyse de l'intonation dans le discours. *Travaux de linguistique* 56(1). 87-124.
- Piotrowski, Jennifer A. 2009. *Information structure of clefts in spoken English*. Eugene: University of Oregon PhD dissertation.
- Pitavy, Christophe. 2009. "Y a-t-il un chien qui aboie ... dans les didascalies?" Theatrical discourse and enunciation. *Review of Interdisciplinary Centre for Studies of Contemporary Discursive Forms*(4). 123--146.
- Rando, Emily & Donna Jo Napoli. 1978. Definites in *there*-sentences. *Language* 54(2). 300-313.
- Secova, Maria. 2010. *Discourse-pragmatic features of spoken French: analysis and pedagogical implications*. London: Queen Mary, University of London PhD dissertation.
- Swets, Benjamin, Timothy Desmet, Charles Clifton & Fernanda Ferreira. 2008. Underspecification of syntactic ambiguities: Evidence from self-paced reading. *Memory & Cognition* 36(1). 201-216.
- Traxler, Matthew J. 2014. Trends in syntactic parsing: anticipation, Bayesian estimation, and good-enough parsing. *Trends in Cognitive Sciences* 18(11). 605-611.
- Verlinde, Serge & Thierry Selva. 2001. Corpus-based versus intuition-based lexicography: defining a word list for a French learners' dictionary. *Corpus Linguistics 2001*, Lancaster (594-598).

- Verwimp, Lyan & Karen Lahousse. 2016. Definite *il y a*-clefts in spoken French. *Journal of French Language Studies*. 1-28.
- Willems, Dominique & Machteld Meulleman. 2010. "Il y des gens ils viennent acheter des aspirines pour faire de l'eau gazeuse". Sur les raisons d'être des structures parataxiques en *il y a*. In Marie-José Béguelin, Mathieu Avanzi & Gilles Corminboeuf (eds.), *La parataxe. Tome 2: structures, marquages et exploitations discursives*, 167-184. Bern: Peter Lang.